

Hoe ga je om met de verduurzaming van de pastorie?

In gesprek met Wim van den Brandt

Tekst Nico de Jong **Beeld** Wim van den Brandt, Nico de Jong

Met deze vraag en aanverwante vragen benaderden we de heer Wim van den Brandt, tot januari 2022 voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde Gemeente te Ede. Gedurende acht jaar was hij ouderling-kerkrentmeester in deze gemeente.

De Hervormde Gemeente te Ede

Kun je omschrijven hoe de Hervormde Gemeente Ede er uitziet met name wat betreft de omvang in wijken en predikanten?

“Ede heeft 6 wijken en daarnaast nog een preekplaats in het zorgcentrum Bethanië. Voor de genoemde 6 wijken hebben we even zoveel pastorieën in eigendom. Ik schat dat deze pastorieën voor een boekwaarde van circa 2,5 à 3 miljoen euro op de balans zijn opgenomen. Vijf pastorieën zijn vrijstaande woningen en één pastorie betreft een twee-onder-één-kapwoning. Alle woningen hebben een flinke tuin en zijn in goede staat van onderhoud.”

Pastorieën

Hoe oud zijn deze pastorieën?

“De woning van de wijk Oude Kerk is relatief oud, gebouwd rond de tweede wereldoorlog. Dit huis heeft een intensieve renovatie ondergaan. Het staat op een mooie locatie in de ‘goudkust’. De pastorie van de Nieuwe Kerk is een woning uit de jaren ‘50 van de vorige eeuw met een plat dak. Het heeft ons ruim €100.000,- gekost om dit huis weer in goede staat te krijgen. Er waren destijds lekkages, schimmelvorming, betonrot en houtrot in de kozijnen. Inmiddels zijn alle gebreken verholpen. De pastorie van de wijk Sionskerk is een groot huis, gebouwd in de jaren ‘80 met acht slaapkamers. De eerste predikant die er woonde had een groot gezin. De huidige predikant heeft nog één dochter thuis, dus momenteel is de woning duidelijk te groot, maar wel in goede onderhoudstoestand. De woning (twee-onder-één-kap) in de wijk Rietkampen is recent voorzien van een nieuwe keuken en is in goede staat. De pastorie van de Bethelkerk is opgeknapt met de komst van de nieuwe predikant. [Schertsend:] De badkamer heeft nog groene tegels, maar die komen vanzelf wel weer een keer in de mode. In de wijk van de Ark (Veldhuizen) hadden we twee pastorieën. Omdat deze wijken werden samengevoegd was één woning niet meer nodig. De ene pastorie konden we met moeite verkopen en de andere pastorie is grondig opgeknapt.”

Leerpunten

Welke leerpunten hebben jullie hieruit getrokken?

“We hebben in het verleden bij de komst van een nieu-



Wim van den Brandt

we predikant de pastorie vaak in vergaande mate aan de wensen van de nieuwe bewoners aangepast. We zijn hiervan afgestapt. In het vervolg zorgen we dat de pastorieën altijd in goede staat zijn en blijven en we kijken vooral wat echt noodzakelijk is. Tegenwoordig hebben we binnen de gemeente een ‘Werkgroep Duurzaamheid’ die zich op de duurzaamheid van de kerkelijke gebouwen richt. Hun voorstellen volgen we, indien mogelijk, op. We kunnen bij de komst van een nieuwe predikant wel aan wat wensen tegemoet komen zoals bijvoorbeeld enig schilderwerk of een boekenrek in de studeerkamer, maar we gaan niet zonder goede redenen een pastorie van een nieuwe badkamer voorzien of ingrijpend verbouwen.”

Duurzaamheid

Zijn de pastorieën wel voldoende duurzaam, denk bijvoorbeeld aan isolatie?

“Ik denk wel dat de meeste woningen zijn geïsoleerd. Zo is bij de oudste pastorie het dak geïsoleerd. We hebben recent een programma voor zonnepanelen op de pastorieën opgesteld. In verband daarmee hebben we een overeenkomst met de betreffende predikanten ontworpen, ▶

waarbij we als gemeente zorgen voor de financiering van de panelen, die uiteindelijk ook voor ons een besparing opleveren. De panelen komen op naam van de predikant, waardoor die ook van de btw-aftrek kan gebruik maken. Bij vertrek van de predikant nemen we de panelen van de predikant over voor de waarde die ze op dat moment hebben. We hadden dit project afgelopen jaar willen realiseren, maar we werden helaas met extra heffingen voor de predikanten geconfronteerd, waardoor er extra kosten op het jaarresultaat drukten met als gevolg dat we de investering van de zonnepanelen een jaar hebben uitgesteld. We zien de pastorie verder als een huurwoning en verwachten daarom dat het tuinonderhoud door de predikant (of helpers uit de gemeente) wordt gedaan. Ook houden we het energieverbruik van de gebouwen bij, dus van zowel de kerken als de pastorieën. Aangezien de huidige pastorieën nog niet voldoende zijn geïsoleerd en niet allemaal geschikt zijn voor een warmtepomp wordt, mede gezien de hoge investeringskosten, nu nog niet gekozen voor het gasloos verwarmen van de huidige pastorieën."

Op welk moment wordt een pastorie aangepast als dat wenselijk is?

"Dat gebeurt in elk geval als de predikant vertrokken is, zodat de overlast tot een minimum beperkt wordt en er geen kosten voor vervangende woonruimte gemaakt moeten worden."

Plannen voor de toekomst

Zijn er nog plannen voor de toekomst met betrekking tot de verduurzaming van de pastorieën?

"Dat vermoed ik vooralsnog niet. We hebben er goed over nagedacht en er beleid op gemaakt. We proberen geen kosten te maken bij de komst van een nieuwe predikant en we houden het onderhoud continu op peil."

Tot slot

Heb je nog een slotopmerking voor andere colleges met een pastorie?

"Handel als een goed huisvader met je pastorieën. Waar je zelf op de eigen woning zou willen besparen en het comfortabeler zou kunnen maken, doe dat ook met de pastorie. Stel vooral het verduurzamen van oudere pastorieën niet uit. Overweeg bij enorm grote pastorieën verkoop en koop daarvoor in de plaats een kleinere woning. Maak gebruik van meerjaren onderhoudsplannen, zoals dat ook met kerkgebouwen wordt gedaan. Zo kom je niet voor vervelende verrassingen te staan."

"Stel vooral het verduurzamen van oudere pastorieën niet uit. Overweeg bij enorm grote pastorieën verkoop."

"Verder is er in toenemende mate een vraag naar domotica in woningen. Wees als college hier kritisch mee. Hier kunnen allerlei keuzes worden gemaakt, denk bijvoorbeeld aan draadloze netwerken, allerlei sensoren en kostbare voorzieningen. Bepaal wat minimaal aanwezig zou moeten zijn. De mogelijkheden op dit gebied zijn onbeperkt. Denk aan alarmsystemen en beveiliging. Ventilatie in een woning is wel belangrijk. Probeer met de pastoriebewoners mee te denken en maak bij het selecteren en installeren gebruik van bestaande kennis en ervaring binnen de kerkelijke gemeente."

Pastorie van de wijkgemeente Oude Kerk te Ede

